

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

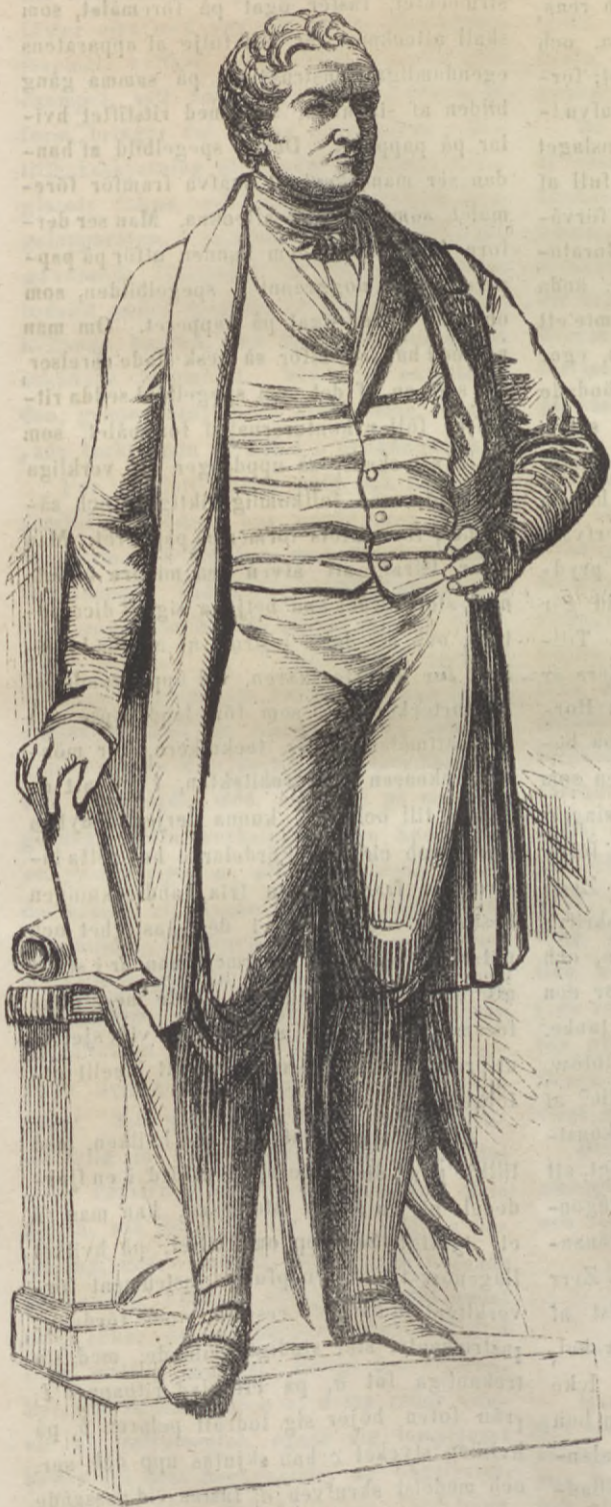

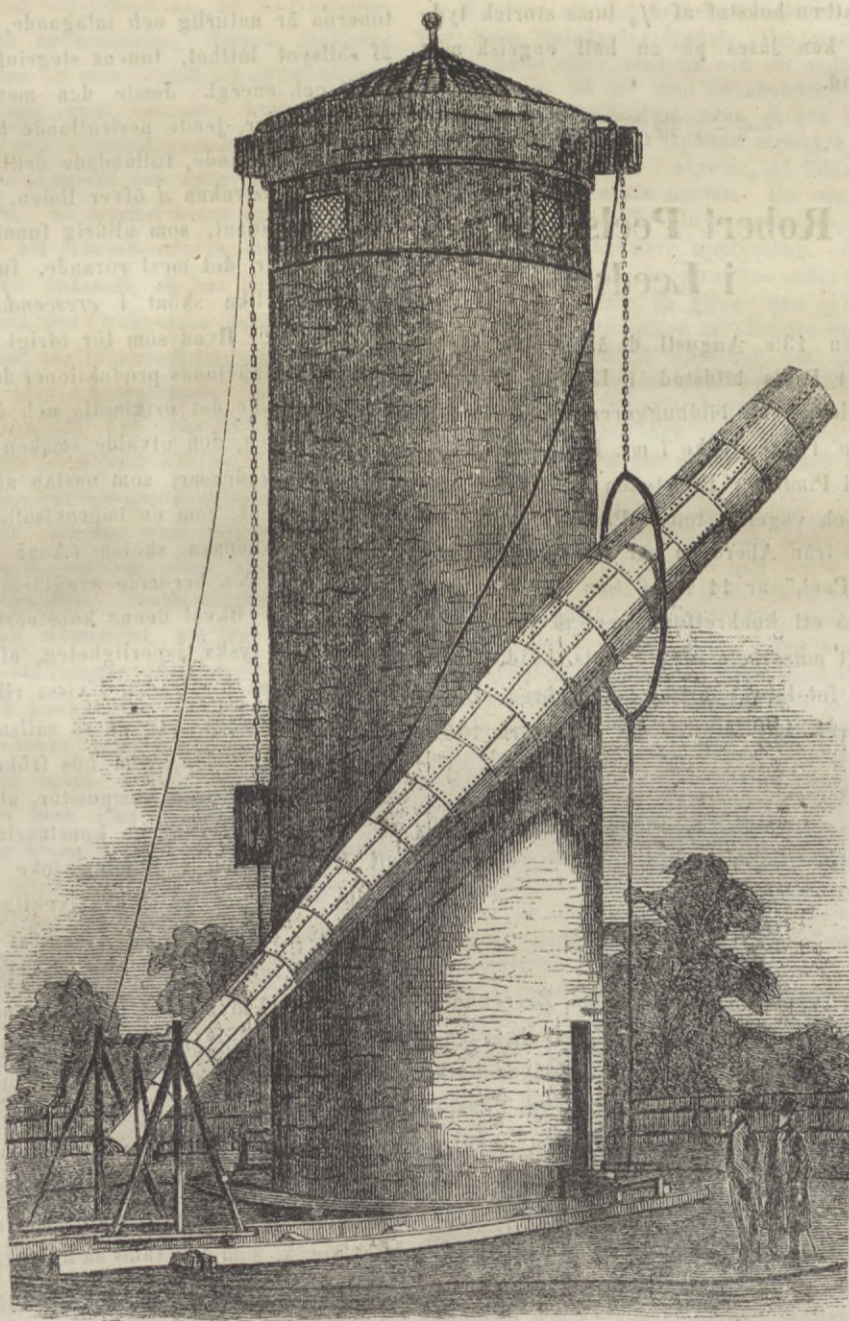
Illustreret Nyeste Söndagsmagasin

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 40.) Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 3 Oktober 1852. Pris för år: 4 R:dr B:co. (VI årgången.)

Sir Robert Peels bildstod.

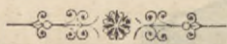

Craigs teleskop i Wandsworth.

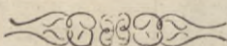
Craigs teleskop i Wandsworth.

I Wandsworth har herr Craig, vikarie i Leamington, låtit bygga ett jätteteleskop, emot hvilket det bekanta af lord Rosse kan kallas lifet. Det uppställs på ett torn, som har 64 fots höjd och 15 fots genomskärning. Teleskopets hufvudrör är 76 fot långt. Focalafståndet varierar emellan 76 och 85 fot; i sitt största omfång kommer tuben att intaga 13 fot, och denna punkt har ett afstånd af 24 fot från objektivglaset. Glasen äro slipade i England och äro 24 tum tjocka. Tuben hvilat på en lätt träställning med jernhjul, som röra sig i en bana med hjulspår och tillåter, att teleskopet med lätthet kan gifvas hvilken som helst rigtning. Man kan tänka sig teleskopets ofantliga förstöringsförmåga, när man erfar, att en bokstaf af $\frac{1}{4}$ tums storlek tydligen kan läses på en half engelsk mils afstånd.

Sir Robert Peels bildstod i Leeds.

Den 13:e Augusti d. å. upprestes Sir Robert Peels bildstod i Leeds. Den är modellerad af bildhuggaren Behnes och gjuten i ett stycke i mr. Robinsons jernbruk i Pimlico. Bildstoden är 8 fot 6 tum hög och väger 2 tons. Piedestalen af grå granit från Aberdeen bär den ende inskriften: "Peel," är 11 fot 6 tum hög och hvilat på ett konkretfundament af 6 fot, och vanligt murarbete af 2 f. 6 ts. höjd. Basis är 12 fot lång och 10 fot 6 tum bred. Bildhuggaren har fått för sitt konstverk 1500 p. st.

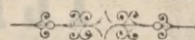

Anna Zerr.

Det uppseende, som Anna Zerr under detta års säsång gjorde på Conventgarden-theatern, föranleder oss att gifva en kort karakteristisk öfver denna utmärkta konstnärinna. Hon förenar företräden, hvilka man annars blott fann delvis och beundrade hos en eller annan sängerska; hon är som dramatisk konstnärinna lika öfverträffad, som hon är som sängerska. Den dramatiska sängen, i ordets inskränkta mening, d. v. s. den pathetiska stilen och den musikaliska framställningen af tragiska passioner, utföres af henne med lika fulländning, som den lyriska sängen och den på stru-

pens färdighet beräknade arier. Ja, då en konstkännare i London, efter Anna Zerrs underbara produktion, förlidet år, som naturens drottning i Mozarts trollflöjt, kallade henne "sängens qvinliga Paganini", så skulle man, efter hennes mäterliga framställning af Catharina i Julliens "Pietro il grande," känna sig frestad, att kalla henne operans Rachel. Också hafva natur och konst, medfödt snille och fulländade studier förenat sig, för att åstadkomma dessa mäktiga intryck, för hvilka vi hafva denna konstnärinna att tacka. Anna Zerr är i besittning af mer än tre oktaver, från två strukna *g* under linien till fyrstrukna *a* öfver linien; och alla dessa toner äro klara och rena, kedja sig som perlor till hvarandra, och öfverträffa flöjten i klang och ljufhet; förbindelsen mellan bröstregistret och hufvutonererna är naturlig och intagande, anslaget af sällsynt lätthet, tonens stegring full af kraft och energi. Jemte den mest förvånande bravur, jemte perlrullande koloraturer och klingande, fulländade drillar, ända upp till tvåstrukna *d* öfver linien, jemte ett *staccato*, sådant, som alldrig funnits, eger fröken Zerr det mest rörande, fulländade portament, lika skönt i *crescendo*, som i *decrescendo*. Hvad som för öfrigt förlänar denna konstnärinnas produktioner det högsta behag, det är det originella och djerfva i uppfattningen, den utvalde smaken i prydnader och kadenser, som nästan alltid gör samma intryck, som en improvisation. Tillhörande italienska skolan (Anna Zerr är lärjunge af den berömda sångläraren Bordogni), har likväl denna konstnärinna bevarat den tyska innerligheten, äfven som tyska skolans företräden i vissa riktningar. Det är begripligt, att en så sällsam förening af företräden, som hos fröken Zerr, skulle locka mången kompositör, att skriva operor ensamt för denna konstnärinna, och att Herr Jullien i London icke var den förste, som föll på denna lyckliga tanke. Vi nämna här endast "Martha" af Flotow, "Paguitta" af Dessauer, "Mäster Martin" af Krug etc. Vid betraktande af denna konstnärinnas mångsidighet, är det begripligt, att hon eger den största repertoire, som någonsin funnits hos en sängerska, och förvånande är den lätthet, med hvilken mamsell Zerr städse är beredd till hvilket som helst af sina talrika partier på italienska språket, detta språk, som hon talar så flytande. Icke heller höra vi lemna oomtaladt, huruom hon i London är mycket firad, så väl i salongerna, som vid hovet, i egenskap af balladsängerska, och att hon särdeles är drottningens favorit, hvilken, under de sista dagarne, tvenne gånger kallade henne till ön

Wight, för att med sin mäterliga säng förtjusa en utvald, förtroligare krets.

Patent-Dicatoptern af Fr. von Hagenow.

Patent-dicatoptern är en apparat, förmedelst hvilken man kan åstadkomma afbildningar af hvilket konst- eller naturföremål som helst, äfvensom kopior af teckningar, vare sig i lika, större eller mindre storlek. Tecknaren, som, tvärs igenom instrumentet, fäster ögat på föremålet, som skall aftecknas, ser, till följe af apparatens egendomliga konstruktion, på samma gång bilden af sin hand, som med ritstiftet hvilat på papperet. Denna spegelbild af handen ser man skenbart sväfva framför föremålet, som man vill afteckna. Man ser därför de rörelser, den handen utför på papperet, lika noggrant i spegelbilden, som om man fäster ögat på papperet. Om man nu med handen utför så beskaffade rörelser, att spetsen af det som spegelbild sedda ritstiftet följer konturerna af föremålet, som skall aftecknas, så uppdrager det verkliga ritstiftet, med fullkomlig riktighet och säkerhet, föremålets former på papperet. Man inser häraf, att äfven den mindre öfvade med stor fördel kan betjuna sig af dicatoptern, och att detta instrument är lika brukbart för naturforskaren, vid uppgörandet af konturteckningar, som för landskaps- och porträttmålaren, för tecknaren, för mönstertecknaren och arkitekten, i det att de senare till och med kunna derjemte nyttja lineal och cirkel. Fördelarne hos detta instrument framför den fria handteckningen bestå hufvudsakligen i den hastighet och naturliga riktighet, hvarmed man är i stånd att uppdraga konturerna af de mest olika föremål, åt hvilka man sedan, vid sjelfva utförandet, alltid kan gifva ett ideellt uttryck.

Af åtföljande afbildning, hvilken, med tillhjälp af dicatoptern, är utförd i en fjerdedel af naturliga storleken, kan man få ett tydligt begrepp om sättet, på hvilket Hagenow i sitt nyuppfunna instrument förverkligat nu antyde resultatet och fördelar. Instrumentet står stadigt hvilande, med sin trekantiga fot *a*, på ett blad ritpapper *l*; från foten höjer sig lodrätt pelaren *b*, på hvilken stycket *c* kan skjutas upp och ner, och medelst skruffven *d*, fästas vid passande höjd. Nämda del *c* är fast förbunden med den horisontella delen *e*; på den senare är *f* rörlig i horisontell riktning, *g* deremot,

som tillika uppbär sjelfva apparaten, i vertikal riktning, och kan den senare delen fastgöras medelst skruften *h*. Instrumentets optiska del består af en spegelapparat *k*, som i midten af en metallskifva, bär, i lutande läge en liten, i centrum genomborrad stål-pegel, öfver hvilken, äfven under en bestämd vinkel, en fyrkantig stål- eller glasspegel är fästad. Båda speglarne kunna tillika med de bakom dem befärliga förstoringsglas, af hvilka det ena hänger ned framför spegeln, och det andra är skjult uppåt, — flyttas efter behag i lodrätt riktning, och fastgöres medelst skruften *i*. På det horisontella stycket *f*, vid punkten *o*, fäster man med vex det natur- eller konstföremål, hvilket man, såsom i närvarande exempel, vill hafva framställt i förstord form, bringar det samma, genom fram- eller tillbakaskjutning af stycket *f*, i förstoringsglasets fokus, och blickar nu genom spegelapparaten, i riktningen *m n*, på det ifrågavarande föremålet; då får man se den lodrätt under spegeln, på ritpapperet vid *l* hvilande handen, och kan nu afteckna det åskådade föremålet. Vid *l* är en bild af den, genom dicatoptern åstadkomne, förstord teckningen af den i *o* fästade snäcken.

För att lätt kunna mäta och bestämma förstoringgraden, har uppfinnaren bifogat en skala, på hvilken man lätt kan räkna den samma. Vid begagnandet af apparaten, har man framför allt att se till, det föremålet befinner sig i fullkomligt vertikal riktning med spegeln, hvilken lätt kan verkställas medelst de många rörliga delarne, vidare måste man se till, att föremålet är väl begränsadt, med afseende på sin omgifning; detta verkställer man ändamålsenligast derigenom, att man fastgör bakom det samma ett stycke papper af någon motsatt kulör. Slutligen måste föremålet vara starkare belyst, än papperet, på hvilket man vill teckna, så att icke den allt för ljusa spegelbilden af handen och ritstiftet må förvirra den sinnliga uppfattningen af föremålet. Till den ändan, måste man låta ljuset falla in från venstra sidan, till en del öfver venstra skuldran, och derjemte sätta sig så, att föremålet får bästa möjliga belysning, under det att man, genom höjande af venstra handen, eller på något annat sätt, söker bringa papperet och ritstiftet i en måttlig skugga. Enligt den erfarenhet, som nedskrifvaren af dessa rader vunnit af instrumentet, egnar sig lampljuset bäst till dess begagnande, än dagsljuset, emedan, i förra fallet, ljusets fördelning kan afpassas efter behag. Med fördel kan man äfven använda instrumentet vid ett horisontellt uppställt mikroskop, och, med

tillhjälp af ett spegelprisma, äfven vid ett vertikalt mikroskop. Dock synes mig här "Nachets prisma" förtjena företrädet, så väl framför "dicatoptern", som framför "prisma-apparaten af Oberhäuser" och "Sömmeringska spegeln". Deremot är instrumentet, vid afteckningen af ogenomskinliga föremål, under det enkla eller sammansatta mikroskopet, af oskattbart värde, och öfverträffar alla andra, mig bekanta inrättningar.

Användandet af instrumentet vid teckning i naturlig storlek erfordrar god belysning och ett ganska skarpt öga. Långsynta personer kunna derföre, vid aftecknandet af byggnader och landskaper, be-tjena sig deraf med större nytta, än när-synta, för hvilka till och med bruket af konkava briller icke är tillräckligt.

Då man vill förminska, är instrumentet af största användbarhet. Genom föresatta konkavglas, är man i stånd, att utöra hvarje förminskning som åstundas, hvarvid man dessutom kan underlätta operationen, genom att närma papperet och spegelapparaten till hvarandra. Så mycket denna apparat också förtjenar att rekommenderas, med afseende på nämnde ändamål, så har likväl uppfinnaren, vid den mekaniska inrättningen af ställningen, tagit förminskningsoperationerna allt för litet i betraktande. Ett öga med ovanlig synvidd kan icke nyttja starkare konkavglas på samma afstånd, som förstoringsglas. Derföre borde en inrättning förefinnas, att anbringa dem på större afstånd från spegelapparaten, utan att dervid inskränka synfältet. Denna olägenhet har jag förekommit dymedelst, att jag inrättat tre särskilda ställningar för spegelapparat, föremål och konkavglas. Alla tre kunna höjas och sänkas, samt fastgöras vid hvilken höjd, som helst. Genom en enkel inrättning, kan man icke allenast göra höjden lika, utan äfven bringa de tre ställningarne i en rad efter hvarandra på en, längs deras grundyta imaginerad horisontell linie. Denna förbättring har, i många hänseenden, visat sig ändamålsenlig.

Den aftecknade apparaten är utförd i mahogni, med i messing infattade speglar och förstoringsglas.

Ljudets Theori.

(Ur Triaden.)

Hvad ljudet egentligen är, eller hvaraf det består, har länge varit omtvistadt. Åtskilliga af de gamle, och deribland *Epi-kurus*, hafva trott, att det är något materielt och utflytande, som kommer från den ljudande kroppen, och består af helt små likformiga partiklar, hvilka, liksom påblåste vattenbubblor, fortplantas till örat och frambringa ljud, på samma sätt som lukten or-

sakas och fortplantas af utdunstande kroppar. Men detta blef snart vederlagdt. Ett annat system infördes i "Mémoires de l'Académie Royale des Sciences, année 1737", hvari säges att luften eger så många slags större och mindre osynliga elastiska partiklar, som det finnes förändringar af ljud, och att hvarje ljud sätter de partiklar i rörelse som äro isokrane med detsamma, utan att röra de andra, liksom det sker med unisona strängar på ett klavér; att örat på samma sätt har lika så många serskildt spända fibrer, och att örat således är ett verkligt musikaliskt instrument, liksom ögat är ett optiskt. Men äfven detta system blef sedermera bestridt. *Montvalon* söker uti "Mémoires de Mathématique et de Physique, année 1755" komma sanningen något närmare. Han söker förklara att serskilda ljud icke är något annat än serskilda, ökade eller fördubblade våldsamheter på luften, hvilka örat med sitt känsliga, fina, utspända nervnät, är skickligt att i alla dess skiljaktigheter motaga och uppfatta.

Man vet att det är den atmosfäriska luften, som fortplantar ljudet. Om man slår på en puka eller trumma vid ett stillastående vatten, så ser man en skakning eller vågig rörelse på dess yta. Äfven röner man, att utaf 2 lika spända strängar, om blott den ena sättes i rörelse, så låter den andra också höra sin unison. De rön, som i detta ämne med flit blifvit anställda, hafva gifvit ännu närmare upplysning. Om t. ex. någon ljudande kropp sättes under klockan af en luftpump, så gifver den ej något ljud ifrån sig, då luften är alldeles och väl utdragen. *Froedlich* upplyser om ett på *Karpaterna* anställt försök, följande: "när jag kommit på bergets högsta spets, fann jag luften så subtil och lugn, att den ej en gång kunde sätta det minsta hårstrå i rörelse, då likväl i de lägre kretsar nejanföre var en häftig och stark bläst . . . Jag aflossade i denna höjd en bössa, som ej orsakade större brak, än om jag brutit sönder en käpp; men en liten stund efteråt uppkom ett vida kringbreddt dån, som uppfyllde bergets nedra delar. Jag nedsteg derpå tillbaka genom de eviga snödrifvorna; och sedan jag åter laddat och afskjutit min bössa, hördes genast ett större och fasligare dån än af den aldragröfsta kanon, så att jag började frukta att hela berget af den gruffiga stöten skulle ramla med mig. Denna skräll varade ungefär en åttandedels timma, till dess den i så stark rörelse bragta luften hade hunnit genomtränga bergets alla revor och hålor, etc." Allt detta bevisar, att ljudet icke frambringas genom något annat än luften.

Sättet huru ljudet genom luften fortplantas, förklaras af naturforskare sålunda: När luften genom någon skakning, eller hvad orsak som helst, sättes i rörelse, så vika de partiklar först undan som först röras, samt tränga och framdrifva dem som äro närmast, och så vidare. Men som dessa våldförde partiklar likväl ega en synnerlig kraft och egenskap att återstudsas och intaga sitt förra rum, så löpa somliga af dem straxt tillbaka, andra åter fortsätta våldet på andra närliggande, och så allt vidare och vidare, till dess den pådrifvande kraften allt mer och mer förminskas, samt omsider alldeles försvinner. Det bästa exempel i likhet härmed kan man verkställa med ett lugnt och stilla vatten, då man genom påblåsning sätter vattnets yta i rörelse.

Sörgemarsch

ved det norske Studentersamfunds

Mindefest for Adam Öhlenschläger.

Andante maestoso.

F. A. Reissiger.

Piano.

First system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clef). The music is in a minor key and features a piano (*p*) dynamic marking. The melody is primarily in the right hand, with accompaniment in the left hand.

Second system of musical notation, consisting of two staves. The music continues with a *dim* (diminuendo) dynamic marking. The texture remains consistent with the first system.

Third system of musical notation, consisting of two staves. The music is marked *dolce* (dolce). A double bar line is present in the middle of the system, indicating a section change or a repeat sign.

Fourth system of musical notation, consisting of two staves. The music continues with a *V* (ritardando) dynamic marking. The melody is more active in this system.

Fifth system of musical notation, consisting of two staves. The music is marked *dim.* (diminuendo). The system concludes with a double bar line and the instruction *D.C. al* (Da Capo), indicating a repeat of the piece.

Tåren.

Berättelse af Gustav Schöding.

(Forts. o. sl. fr. N:o 39.)

Adele smålog åt henne från portträttet som i lifvet, englamildt, men sorgligt, och denna smärtans och mildhetens ande genomträngde det likstämiga hjertat. En tår trillade från den djuprördes öga — den föll på bilden, föll på den begrättes ansigte, och då Julie, gripen af rädsla, tager näsduken för att varsamt borttorka den, visar sig redan den förstörande döden hafva lagt sin hand till och med på den afidnes bild. Dragen smälte i hop uuder den upplösande tåren och blefvo — vidrörda af näsduken — utplånade. Julie bleknar — ett ängsligt skrik tillkallar fadren, hon föll senslös ned på golfvet.

Följande dagen mötte herr Grüner den förtviflade, sedan daggroningen ströfvande Runold i en aflägsen del af djurgården. De kände hvarandra. Grüner gaf sig genast i sällskap med den sorgsne och sade muuertert som alltid:

”Ära vare hedningarne! De trodde redan i Rheas tid på lyckliga och olyckliga dagar, och erfarenheten intyggar deras tro. Jag sjelf spatserade i dag, himmelen vare lofvad, redan helt och hållet obehindrad igenom mer än ett tillstoppadt nälöga, inkasserade usla fordringar som en dans, och bortpratade från styfmodern en trearmad silfverljusstake. Er finner jag nu här i det gröna, och detta välkomna möte kröner lyckodagen. Vi måste talas vid några ord.”

”Så, och hvarom då?” frågade Runold rodnande.

”Och det utan företal och preludier; man mot man! — den ene frågar med fullt förtroende, den andre svarar på samvete! — Hvad tycker ni till exempel om Telaus vackra Julie? Jag vet, att vännen Runold der går in och ut, han känner henne så väl som jag känner min styfmor, står på bästa fot med henne, men, som det synes, förbjuder den vackre mannens ställning honom att framtränga till målet. Har jag rätt? —”

”Alldeles!” svarade Runold suckande.

”Min förmånliga ställning,” fortsatte den andre, ”berättigar deremot mig till billiga fordringar på hvar och en flickas hand, och jag längtar efter en hustru, som jag kan vara stolt öfver, under det att förbindelsen med mig måste af henne anses som en oförtjänt lycka, som sporrar till tacksamhet och derigenom hjälper att stärka pligtkänslan; jag längtar efter en god, men icke

allt för snål värdinna, som så väl i köket som i sällskapsrummet kan tillfredsställa hvar och en billig fordran — som framför allt är sin make huld och trogen — och som heldre tiger än pratar och träter.”

”Edra fordringar äro högst blygsamma,” sade Rudolf försmäddigt, ”Julie Telau skall dessutom, såvidt jag känner henne, tillfredsställa den tarflige, och såsom maka och husmoder öfverträffa sin pligt.”

”Ett gudomligt intyg!” utropade Grüner, svängande ridspöt — ”men är också denna engels hjerta ännu fritt?”

”Mig var hon väl god, men drog sig tillbaka, då omöjligheten af någon förbindelse visade sig för oss.”

”Och ni värderade flickans sjelfförsakelse och erkände denna bedröfliga skiljovägg? Kanske blott i talsättet?”

”I anda och sanning! — O, min Gud!”

”Kanske Julie också har ögon för hvar och en vacker karl, eller drömmer sig den förlorade i en annans armar. Hvad tror ni?”

Runold svarade förbittrad, ”Mycket möjligt, detta kön har ju i regeln ett kort minne.”

”Ett kort minne,” föll Grüner honom i ordet, ”utspringer, som min herr gudfar, en ifrig anatomist, påstår, från knutar i hjernan, och den qvinnliga hjernan döljer väl dessutom mången oupplöslig knut. Nå, låt vara! mig rör det icke, men deremot ligga mig herr Telaus omständigheter på hjertat. Mannen anses för rik, och behandlar mig det oaktat så vänligt, så uppmunrande och forekommande, som om han vore i behof af ett nödankar; och Karmes, vår mäklare, som har sin näsa öfverallt, vill veta, att vännen Telau, mellan oss sagdt, står på svaga fötter. Denna sak må visserligen först bringas på det rena, och jag skulle gerna betala en säker uppgift här om med hundrade, ja med tvåhundra dukater. Guld är en ädel metall, vän Runold! den är gudomligt och ni har att befalla öfver min kassa. Ser Karmes blott spöken? frågar jag, huru har det sig med juveleraren?”

Grüner förfärades vid slutet af detta tal för den eldblick, med hvilken Runold besvarade hans fråga, och ännu mer för en åtbörd, med hvilken han tycktes vilja göra sitt svar handgripligt. Han slutade sig därför, utan vidare, till några bordkamraters sällskap, som just framträdde från en sidallé, och, skyddad af dessa, sade han sitt farväl åt den uppretade med tillsynelåtande likgiltighet.

Runold och Grüner anade icke, att un-

der tiden en tredje, dem båda öfverlägsen friare till Julie infunnit sig och, som det lycktes, ville göra sin större rättighet gällande. En friare, hvilken så som förfärlig motsättning till allt, som kan förtrolla och hänrycka en flickas själ och sinne, blott i särskilda nödfall önskas eller anropas, och som dock gör sin utvalda lyckligare, än hon sjelf nånsin förmådde att göra en man.

Samma genius, som bar Adele ned till Lethes bräddar, omsväfvade nu vår Julies hufvud. Då Telau i går, hörande dotterns ångestrop, ilade in, fann han henne liflös, med sårad panna simmande på golfvet i sitt blod, och i blodet låg äfven porträttet. Hans öde hade så fogat det, att, för att mildra det dödade dubbelslaget, hade det sammansmält de båda fasansfulla scenerna till en. Fru marskalkinnan har ju ett djupt säradt modershjerta i sitt bröst, och han och hans arma barn borde ju i detta kunna finna en medkänslig förespråkare; äfven ansåg Telau nu, då han höll sin älsklings blodiga kropp i sina armar, den skadade bilden knappt någon uppmärksamhet värd.

Doktorn och chirurgen kommo och städade hela natten vid den i feberfantiserandes säng. Hennes själ fästade sig blott vid tvenne föremål — Adele, för hvem hon jemraude klagade sitt elände, och fadren, som hon trodde bland de döde, och vid vars åsyn hon därför bäfvande rysade tillbaka, hvarje gång han närmade sig sängen.

Telau var så mycket mer tröstlös och öfvergifven, som den himmelska läskalken, denna engalika ledsagerskan genom sorgens natt, icke var för honom. Rättvis straff, sade den hemlige domaren i hans bröst: de onda följderna af egennyttan! Du tvang detta skuldria barn att taga ditt kors på sig, för att för timlig fördel skull nedtrycka ett hjertas närmaste och frommaste känslor. Med törnen ville du bädda den värnlösa en säng, för att sjelf kunna hvila så mycket bekvämare.

Nu afbröt marskalkinnans mohr, likasom det mörka ödets demon, den ångrande. Marskalkinnan lät beda honom, att blott för en timmas tid återlemna porträttet, ty hennes majestät hade bevärdigat henne med ett besök och önskade få se detsamma. Denna begäran traff honom som en blix.

”Säg hennes nåd,” mumlade Telau efter en lång paus, ”att jag sjelf vill öfverbringa det, men att också jag just står i fara för, att, likasom hon, se mitt enda älskade barn lemna detta lifvet.”

Mohren beklagade honom och gick; men

Telau kände sig nu plötsligen hänryckt af olyckans öfvermått, uppväckt till kamp och motstånd. Han iförde sig skyn samt sina högtidskläder, beslutade genast, oannmald tränga in i marskalkinnans kabinet, först för Lenue med sitt brinnande hjertas eldrag framställa den olycka, som porträttet bragt öfver hans hufvud, och sedan knäböjande anropa den tillstådesvarande drottningen om hennes förbön. Detta goda infall tycktes vara kommet från ljusets källa och modrens begäran att hafva varit en ödets skickelse. Men då nu Telau, drifven af verksamhetens ande, inträdde i grefvinnans förmak, yttrade mohren, att han kom för seat. Drottningen hade förmått hans nådiga fru att lemna sorghuset och att följa med henne till ett närbeläget lustslott. Man hade just nyss afrest och marskalkinnan lät herr Telau försäkra om hennes innerliga deltagande.

”Är det icke pligt,” hade emellertid Runold frågat sig sjelf, ”att träda i vägen för en ovärdig, som uppenbart ledes af den högsta egennyttan och de skamligaste afsigter, — som skulle draga den milda flickan ned uti ett helvete, uppoffra henne för den första den bästa kokett och blott stjåla hennes medgift? Jag må ooh skall varna fadren. Må han gerna framställa mig ansigte mot ansigte för denne oförskämde, om denna kärlekstjenst skulle synas honom vara en frukt af låg svartsjuka; men Gud hjälpe då ock bedragaren!”

Runold inträdde med bankande hjerta i Telaus hus; med förgråtna ögon öppnade luspigau dörren, och utbröt vid åsynen af den värdige unge mannen i tårar, ty hans förhållande till Julie var henne icke obekant.

”Hvad har förefallit?” frågade han förvånad; men flickan kunde icke svara för gråt.

”Är herr Telau hemma?”

”Nej.”

”Då kommer jag en annan gång.”

Pigan trädde i vägen för honom. ”Stanna!” ropade hon med häftighet; han smålog smärtfullt samt hviskade sakta och suckande — ”Jag vågar ej!”

”Men Julie är sjuk.”

”O Gud!” ropade han bleknande: ”och dessa den trogna kärlekens tårar säga — farligt sjuk!”

”Om ej Gud hjälper,” svarade flickan, drog honom fram till kammardörren, som hon öppnade. Runold trädde in. Han smög sig fram till den heliga säng, vid hvilken en gammal tunghörd slägtinge — Grüners äfriga beskyddarinna — satt, och, mötande

honom med en fiendlig blick, knappt besvarande hans ödmjuka helsning. Hans ögon fästade sig genast på Julie, som glödde i feberhetta. Hon stirrade med likgiltiga, matta ögon på den förtrogne, då nedsjönk ögonlocken och på hennes läppar blef hennes själs förvirring ljudlig.

Runold böjde sig, genomträngd af smärta, med till hennes hand och beläkte den med tårar och kyssar; men plötsligt for den gamla upp, kastade stickstrumpan och glasögonen ifrån sig och sprang emellan dem som en giftig furie.

I detta ögonblick inträdde fadern, som kommit tillbaka från sin onyttiga gång till marskalkinnan, såg Runold, som hadande i tårar gick honom tillmöte, och begge männen stodo väl en minut mällösa framför hvarandra.

”Flickan har fallit och stött sig,” sade Telau med osäker röst: ”hon har mistat mycket blod, och har blott sällan ett ljus ögonblick. Derefter smög han bort till Julies säng, böjde sig ned öfver det älsdade barnet, frågade tanten, huru det under hans frånvaro varit med henne, och vände sig derpå åter till den gråtande Runold.

Den unge manneas tillstånd och utseende rörde utsägligt hans hjerta. Han grep hans hand och förde honom med sig ut i sidorummet, där Runold föll den förkrossade, öfverväldigad af sin qändliga smärta, barnslig som en son om halsen.

”Goda menniskor! — Redlige vän!” sade Telau, vedergällande hans ömma deltagande, och i det han, i sitt nuvarande tillstånd var i behof att meddela sig, underrättade han honom om sin olycka och klagade bittert öfver händelsen med porträttet.

”Gud vare lofvad!” utropade Runold, ”porträttet kan jag ersätta — i ögonblicket!”

Runold hade sedan sin hemkomst från högskolan, väl utan lön, men dock med trohet och flit arbetat i öfverrätten, och derjemte, drifven af en ovanlig talang, offrat hvarje fristund åt konstens dyrkande och var redan sökt och ansedd som miniaturmålare. Från högskolan bekant med Adelles förolyckade brudgum, hade denne, under det hans förhållande till grefvinnan ännu låg i hemlighetens skugga, lemnat Runold detta herrliga, marskalkinnan tillhöriga porträtt, för så noggrannt som möjligt kopiera det. Det lyckades vår Runold, trots den korta tiden han hade på sig, att öfvergå sjelfva originalet, och grefven förde honom i sin förtjusning, bakom modrens rygg, till Adele, för att, midt emot denna lefvande modell, lägga sista handen å detta vällyckade porträtt. Ännu lefvande

det sig i Runolds hand, då grefven blef ett offer för sin ädla ifver, och han öppnade nu hastigt sin plånbok och erböd fadren det lilla mästerverket.

”Hon har återfått sin redighet!” ropade nu tanten i kammaren. Foljande ögonblick stod Runold vid Julies säng. Då fäste den sjukas ögon sig helt annorlunda än förut, på den bekante dyrbara skepnaden, de darrande armarne höjde sig och läpparne hviskade: ”min trogne vän! ack, hjälp mig!” och bakom henne ropade fadren, glödande af glädje:

”Vi äro redan hjälpte!” han framhöll porträttet: ”Se blott!”

Julie slog upp sina ögon, missroende sina egna sinnen, hennes blick nästan slukade bilden — hon lade handen på pannan och en klar tår smög sig fram ur de ljusa ögonen.

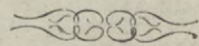
”Blif nu blott frisk, goda engel,” smickrade fadren; ”ty vår Runold skall blifva din — med honom är Gud!”

Och jungfrun blef frisk! Hennes tröstande far öfverbragte snart derefter till marskalkinnan den infattade, af en oförgänglig tårkrans omstrålad bilden; han meddelade henne nu den rörande händelsen, och denna menniskoälskande dame underhöll drottningen med denna sällsynta tillfällighet, och viste henne det redan längesedan omtalade porträttet, uti hvilket begge konstnärerna framstodo som mästare.

Telau hade snart samma verksamhet, grefvinnans att tacka för sin lycka. Hofvetets gunst blef honom till del, och bland annat kallad att förse begge i brudståndet ingående prinsessorna med behöfliga smycken; en sysselsättning, som drog honom ut ur förlägenheten och hjälpte honom att ånyo lägga grundvalen till hans välstånd.

Runold fick en syssla och sin Julie.

”Gud hälle sin skyddande hand öfver eder mina barn!” sade fadren på bröllopsaftonen till de hänryckte; ”J sen, att en droppa är tillräcklig för att krossa oss.”

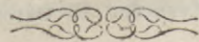

Af Potpourri för Pianoforte,

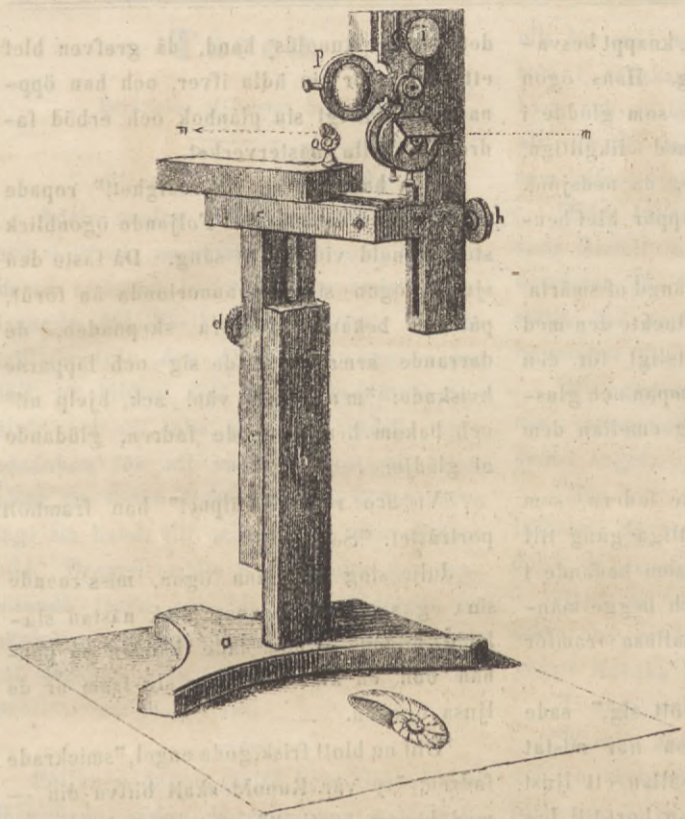
af JOS. CZAPEK,

hafva 3:dje & 4:de häftena lemnat Lithografiska pressen. Resp. prenumeranter torde benäget låta dem afhenta, mot återlämnande af den erhållne prenumerationslappen. Göteborg den 26 Sept. 1852.

C. Petersen.

Patent-Dicatopter.

Anna Zerr.

Scen ur "Peter den Store", stor historisk opera af B. G. Jullien.